

Основни налази о успешности пословања правних лица и предузетника у 2015. години

Укупан пословни амбијент у Републици Србији током 2015. године попримио је знатно позитивније обресе, рецесиона кретања присутна претходне године су напуштена, а домаћа економија почела је постепено да оживљава. Остварен је међугодишњи раст бруто домаћег производа од 0,7%, а далеко интензивнији раст од 8,2% бележи индустријска производња. Главне полуге развоја били су јачање инвестиционих активности и раст извоза, који је после готово стагнирања претходне године повећан за 7,8%. Као и претходне године, инфлациони притисци су били слаби, па је годишња стопа инфлације од 1,5% задржана на прилично ниском нивоу. Осцилације домаће валуте биле су блаже него претходне године, тако да је на крају 2015. године у поређењу са крајем 2014. године вредност динара у односу на евро опала за 0,6%, а у односу на долар за 11,9%.

Блага релаксација укупног привредног окружења евидентна је и у пословању правних лица и предузетника у нашој земљи у 2015. години, што показују и резултати које су остварили.

Привредну активност у Републици Србији у 2015. години обављала су 126.262 привредна друштва, од којих је извештаје за статистичке и друге потребе Агенцији поднело 95.378 друштава. При томе, ти извештаји обрађени су за 92.842 привредна друштва, која у просеку носе више од 99,5% основних финансијских позиција свих друштава и на основу њих су дати основни налази о пословању српске привреде у 2015. години.

Да су 2015. годину обележили побољшани привредни токови сведоче и подаци о пословању привредних друштава, која су на укупном нивоу пословала са **позитивним нето финансијским резултатом**, тако да је њихов добитак исказан у износу од 143,8 млрд динара надмашио губитак остварен претходне године (132,6 млрд динара). Укупан нето добитак исказан на нивоу свих привредних друштава од 466,7 млрд динара за 14,6% већи је од прошлогодишњег, док је нето губитак у износу од 322,9 млрд динара смањен за две петине.

Вишегодишња тенденција остваривања **позитивних резултата из пословних активности** настављена је и у 2015. години, с тим да је позитиван пословни резултат од 404,1 млрд динара растао нешто бржим темпом него претходне године (9,0% наспрам 4,9%). Међутим, укупном профитабилном пословању домаће привреде главни допринос дало је благо ублажавање валутне нестабилности из претходне године, што се одразило на опадање финансијских расхода за трећину, па је **губитак по основу финансирања** од 105,0 млрд динара више него за три петине мањи у поређењу са претходном годином. Поред тога, значајан ефекат имао је и **резултат остварен по основу усклађивања вредности имовине и потраживања, отписаних потраживања и осталих активности** који је преполовљен у односу на претходну годину и износи 93,4 млрд динара.

Као одраз позитивних помака у домаћој привреди, у 2015. години привредна друштва су, након вишегодишње тенденције смањивања броја запослених започете 2009. године, благо ојачала радне ресурсе. **Укупан број запослених** у привредним друштвима за 21.360 радника био је већи него претходне године, па су она запошљавала 992.531 радника.

У светлу растуће профитабилности остварено је и **повећање запослености**, које је било најизраженије код **друштава која су запошљавала од 51 до 250 запослених и од шест до десет запослених**, и на нивоу тих сегмената привредних друштава број радника бележи идентичан раст од 3,6% (7.674 односно 2.227 радника) у односу на претходну годину, док је повећање запослености код **друштава која су запошљавала од 11 до 50 радника** било незнатно мање (3,3% или 5.854 радника).

Најинтензивнији **порастан броја запослених** обележио је привредна друштва у **Топличкој области**, где је број радника повећан скоро за трећину (1.553 радника), односно у **Јабланичкој и Пиротској области** (10,2% или 1.154 радника и 7,9% или 709 радника), а истовремено раст запослености друштава из тих области праћен је приличним увећањем њиховог позитивног нето финансијског резултата. Привредна друштва из **Београдске области** запошљавала су 22.220 или 5,4% радника више него претходне године, а при томе и њихово пословање било је успешније будући да, после прошлогодишњег негативног резултата, у 2015. години бележе на укупном нивоу добитак (88,4 млрд динара) и уз привредна друштва из Јужнобачке области (49,2 млрд динара) предњаче по висини исказаног позитивног нето финансијског резултата.

Профитабилност српске привреде највећим делом су генерисала привредна друштва из **сектора трговине на велико и мало,...** и **праерађивачке индустрије**, која су након негативног пословања претходне године, исказала добитак у износу од 50,3 млрд динара односно 38,1 млрд динара. Висок позитиван резултат бележе и привредна друштва из **сектора информисања и комуникација** чији је добитак од 34,6 млрд динара за 54,5% већи него претходне године, док су друштва у сектору саобраћаја и складиштења, као највећи носиоци губитака из

претходне године (50,0 млрд динара) исказала позитиван резултат у висини од 12,9 млрд динара. С друге стране, пословање у сфери **негативних резултата** из 2014. године задржала су привредна друштва на нивоу пет сектора, мада су њихови губици значајно смањени. Највећи негативан нето нето финансијски резултат, у износу од 10,3 млрд динара, исказала су друштва из **сектора финансијских услуга и делатности осигурања**, а висок губитак обележио је и пословање друштва у **сектору грађевинарства** (6,3 млрд динара).

Јавна предузећа, као велики носиоци губитака српске привреде претходних година, у 2015. години бележе значајно побољшане резултате, тако да су укупно исказала 8,3 млрд динара добитка, за разлику од претходне године када је њихов негативан нето финансијски резултат износио 44,0 млрд динара.

Успешније пословање него претходне године остварила су и **привредна друштва** посматрано **према величини**, с тим да су мала друштва исказала добитак готово 2,5 пута већи од прошлогодишњег у износу од 59,4 млрд динара. До изражаја је дошла и профитабилност великих и средњих привредних друштва, која бележе добитак од 67,8 млрд динара односно 43,2 млрд динара, наспрам негативног пословања претходне године. Микро привредна друштва, која чине 89,0% српске привреде, смањила су негативан нето финансијски резултат скоро за три петине и њихов губитак износи 26,6 млрд динара.

Опоравак пословног амбијента у 2015. години рефлектовао се и на пословање **предузетника**, тако да је њих 17.109, чији су извештаји за статистичке потребе обрађени, исказало позитиван резултат у висини од 6,4 млрд динара, који је за трећину већи него добитак предузетника у претходној години. Раст профитабилности није изостао ни код **установа које обављају привредну делатност**, па је према подацима из извештаја за статистичке и друге потребе који су обрађени за 1.090 установа, њихов добитак четвороструко увећан и износи 4,6 млрд динара.

Колико је оживљавање српске економије имало снажну рефлексију на пословање финансијског сектора, показују и **резултати пословања финансијских институција**. Наиме, на нивоу свих група активних финансијских институција, уз изузетак факторинг друштва, у 2015. години евидентан је раст профитабилности. Убедљиво највећи позитиван нето финансијски резултат, што је делом и одраз испољене банкоцентричности финансијског система у Републици Србији, у висини од 7,8 млрд динара, а који је 5,7 пута већи него претходни године, остварило је укупно 30 банака. Вишеструки раст профитабилности (скоро седам пута) обележио је и пословање друштва за осигурање, тако њих 24 бележи позитиван нето резултат од 2,9 млрд динара. Већи позитиван нето резултат него претходне године остварен је и на нивоу пет других финансијских институција (1,9 млрд динара), као и код укупно 25 брокерско-дилерских друштва (0,5 млрд динара). Треба поменути и да је 16 давалаца финансијског лизинга, који су после највећег губитка (5,8 млрд динара) исказаног у претходној години, 2015. годину завршило на укупном нивоу са добитком од 0,3 млрд динара. Растућу профитабилност финансијске институције су оствариле уз даље смањивање запослености, а број радника највише су смањиле банке (1.898 радника).

Бољи резултати у 2015. години нису заобишли ни **непрофитни сектор**. Од укупно 44.697 непрофитних институција извештаје за статистичке и друге потребе Агенцији поднело је 37.776 институција, а ти извештаји обрађени су за њих 36.873. Непрофитне институције бележе драстичан раст позитивног резултата и оне су укупно исказале нето вишак прихода над расходима у износу од 4,2 млрд динара, што је вишеструко увећање у поређењу са претходном годином. Главни носиоци позитивних резултата била су удружења која су увећала тај резултат за четвртину у поређењу са прошлогодишњим и остварила нето вишак прихода над расходима у висини од 1,9 млрд динара. Висок износ позитивног резултата у износу од 1,5 млрд динара, уз његов енорман раст у односу на претходну годину, бележе остали облици. Удружења, друштва и савези у области спорта, за разлику од претходне године када су исказала изузетно висок негативан резултат (2,0 млрд динара), у 2015. години остварила су 0,1 млрд динара нето вишка прихода над расходима.